

Katonai ifjúsági tábor

Szolnokon a nemzetközi katonai ifjúsági táborban szerdán a csehszlovák fegyveres erőkről emlékeztek meg, majd gazdag programmal folytatódott a műsor. Dél előtt dr. Svéd László, a Párttörténeti Intézet főmunkatársa tartott előadást. Ezután a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség vezetői látogatták meg a tábor lakóit. Az ifjúsági vezetők és katonafiatalok találkozója után sportversenyeket rendeztek, majd este a BM-határőrség esztrádjegyüttese szórakoztatta a fiatalokat.

Újabb Tisza-kutatások

A szegedi Tisza-kutató munkaközösség kerek másfél évtizede tanulmányozza a folyó növény- és állatvilágát, amelynek feltárásában értékes eredményeket értek el. Az idén is folytatják a munkát: néhány hét múlva — amint felszikkadnak az árterületek — Kisköre térségébe utaznak a tudományos kutatók. Elsősorban azt vizsgálják, hogy az épülő vízlepcső körzetében milyen változások vannak. Különös jelentőséget ad az idejé utnak a hosszú ideig tartott árhullám, a rendkívüli magas vízborítás. Minden biznnyal sok növény elpusztult és a madárvilág, a rovarvilág egyaránt megsínylette a rendkívüli helyzetet. A program egyik érdekese és gazdasági szempontból fontos részlete annak vizsgálata, hogyan növelhető a folyó halállománya. A munkaközösség zoológusai kooperálnak a szarvasi Haltenyésztési Kísérleti Intézet munkatársaival.

A terep könnyebb bejárására a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával hatszemélyes kishajó épült. A motoros járműnek sajátos nevet adtak. „Kokolán”-nak hívják, s arról a korábban kipróbáltulnak vélt vizinövényről nevezték el, amelyet tíz éve éppen a Tisza-kutatók fedeztek fel Nagyfalva határában az egyik holtágban. A kokolán ritka hínárfajta, a vízben félig alámerülve tenyészik, s onnét dugja ki hófehér virágait.

T. B.

Szegedi építkezések

Sorakoznak a tízemeletes házak Tarjánban

Somogyi Károlyné felvétele

Előtérben a 116-os jelű „hosszú ház”, mögötte a víztorony és a tízemeletesek

A szegedi lakásépítkezést a kormány által kiemelt beruházások között tartják számon. Ezért minden vonatkozásban elsőbbség illeti meg. A távoli elképzeléseket most nem érdemes bolygatni — egyébként is sokat változhatnak, módosulhatnak a tervek, míg az első kapavágásra sor kerül — inkább lásuk hogyan haladnak az építők a szegedi Tarján városrészben, ahol a Délmagyarországi Építő Vállalat munkásai dolgoznak Zilahy János Péter építész mérnök irányításával. Amikor felkerestem az építkezés vezetőjét, éppen a kazánházat adták át végleges formájában.

Az érdekelt szakemberekkel együtt végig néztük a kétszintes épületet. A földgázüzemű kazánok között „úri módon” dolgozhatnak az emberek. Öt darab nagy teljesítményű kazán áll a földszinten. Egy kazán teljesítménye óránként 1,5 millió kalória hő. Ebből az épületből látják el fűtéssel és melegvízzel a szomszédos tízemeleteseket és négyemeleteseket, azokat a házakat, amelyeket a dunai városi házgyár kész termékeiből szereltek össze. Körülbelül ezer lakást fűthetnek ebből a viszonylag kicsiny, de modern külsejű és felszerelésű épületből.

Távolabb, a 115-ös jelű épület végénél építik fel a városnegyed első köztintzményét, egy tizenhat tantermes általános iskolát. Az új tantervet már ott kezdhetik a városrészi ifjú lakói. Ezt az iskolát testnevelés szakos-

nak nyilvánították, de nagy kár, hogy a különben ragyogó létesítmény csak a hagyományos méretű tornatermet kapja. Az iskola szomszédságában állnak már a léendő bölcsőde falai, ha elkészül, nyolcvan kisgyermeknek nyújt kényelmes elhelyezkedést.

Az építész vezető irodájában tervrajzok, grafikonok díszítik a falat. Nézzük a zápor-tározót, amelyet a töltés aljában gyalultak ki. Rendeltetés: a városnegyedre hulló csapadékot összegyűjtse és egy szivattyúval onnan át-emelik a körtöltésen kívül levő csatornába. Így, ahogyan most kinéz, csúnya, mocsaras, gázos, „szünyog-tanya”. Rendbe kellene hozni, parkosítani, s ha nincs csapadék viz, akkor a városi vezetékbe engedni bele vizet.

A lakásokról. Ebben az esztendőben 1235 lakást kell átadnia az építőiparnak a szegedi Tarján városnegyedben. Első hallásra soknak tűnik, Zilahy János Péter mondja:

— Az első félévben átadtunk 423 lakást, a harmadik negyedben 336 darabot adunk. Valóban úgy tűnik, hogy a negyedik negyedév kevés lesz a fennmaradó közel ötszáz lakás átadására, de több épületnél előrehaladott állapotban folynak a munkák.

S ha már a lakásokról beszélünk, érdemes néhány adatot feleleveníteni, mivel sok a szóbeszéd. „Ez idáig a tarjáni területen 1800 lakást építettek fel és adták át a DÉLÉP munkásai. Csupán a

viszonyítás kedvéért: az újszegedi Odessa városrészben mindössze 894 lakást építettek. Óvatos becslések szerint az idejé év végén körülbelül 2500 tarjáni otthonban lakhatnak, s ha a négyes szorzót használjuk, az bizony 10 ezer embert jelent. Érdemes erre a számról felfigyelnünk, nem csak a nyugdíjas Tóth Lajos bácsinak, aki lángost süt a villamos végállomásánál, hanem a kereskedelmi, a vendéglátóipari, a szövetkezeti, a közlekedési, postai és minden olyan szervezetnek, amely valamilyen formában a lakossági ellátást szolgálja.

Sokáig lehet bolyongani az épülő városrészben. Nézni a formájában is érdekes víztoronyt, amelyet újfajta eljárással építettek fel, de lassan fejeznek be, s tetemes bérleti díjat fizetnek azért a daruért, amely a tetején álldogál. Az építész vezető panaszkodik, hogy szűkös a mélyépítési és a kozmóépítési kapacitásuk, de most az okozza a legnagyobb fejfájást számára, hogy a szolnoki házgyár záruk nélkül szállítja a lakások ablakait és ajtóit. Miért?

— A szolnokiak arra hívatkoznak, hogy ők se kapták meg a zárukat a soproni gyártól. Ez az aprónak tűnő dolog visszatartja a tízemeletes sorházak építését. Az ablakokat be kell szögelni, hogy a szél be ne csapja, mert széttöredeznek az üvegek. De mázolin se tudjuk addig, amíg a zárukat nem szerelik rá.

Elszomorító, hogy egy felülős mérnök, aki egy ilyen fontos építkezést irányít, 7—800 ember munkáját dirigálja, napokat telefonálgat, lőtűt az ablakzárak miatt. De még elszomorítóbb lesz, ha emiatt támad zavar a lakásépítkezés menetében, ha emiatt nem tudnak átadni időben több száz új otthont. A tarjáni városrészt építkezése ettől függetlenül megkapó és lenyűgöző. Jó érzés látni, hogy szinte gomba módra szaporodnak a házak, fedeleit, kényelmes otthont nyújtva a rászoruló embereknek.

Gazdag István

Magyar-iráni tárgyalások

A Hushang Ansaris iráni gazdasági miniszter vezetésével Budapesten tartózkodó küldöttség megérkezése után megkezdte tárgyalásait a Külkereskedelmi Minisztériumban dr. Biró József külkereskedelmi miniszterrel. A delegáció ezt követően szerdán megtekintette a Csepel Vas- és Féművek szer-

Munkavédelem

Sorsok statisztikája

Sorsok statisztikája — joggal nevezhetjük így azokat az adatokat, melyeket az SZMT munkavédelmi bizottsága a baleseti helyzetről gyűjtött össze. Életekről, emberek testi épségéről, hozzátartozók gyászáról, fájdalomról vallanak. És újólag figyelmeztetnek is.

Idén — januártól május végéig — 1244 baleset történt a megyében. Noha ez kevesebb a tavalyinál, a kiesett munkanapok száma jóval — mintegy hét-százal — több. Több volt tehát a súlyos baleset, a maradandó sérülés. A négy halálos és tizenkilenc csonkulásos baleset is mentő: arra emlékeztet, hogy ezen a területen nem szabad megmaradni a szá-

vaknál, nem szabad megelégedni lassú fejlődéssel sem. Tettekkkel is mind fokozottabban dokumentálni kell azt a sokszor hangzott tény, hogy nálunk legfőbb érték az ember. A gazdasági vezetőkre éppúgy vonatkozik ez, mint a kisebb csoportokra, brigádközösségekre, ahol az egymás iránti felelősség erősödése szükséges.

Egy bizonyos: a balesetvédelem leckéit nem utólagos szánombanomból, hanem józan előrelátásból kell tudnia mindenkinek. Ezeket a leckéket nem lehet számonkérés nélkül hagyni egyetlen munkahe-lyen sem, és nem lehet olyan időszakos feladat, amely elhomályosítja fontosságukat.

Szigorúbban!

„Megállapítottuk, hogy a gépet szabálytalanul üzemeltették, a sérült nem volt kioktatva.” „Olyan marógépen dolgozott, melyen védőberendezés nem volt.” „A gép használatát eltiltottuk, mivel annak hidraulikája nem biztonságos és hiányzott a kés-elő a védőrács.”

Három idézet — három különböző balesetről. Elég ez a három jellemző mondatot idézni a tájékoztató jelentésből, hogy illusztráljuk: milyen gyakori az óvórendszer szabályok megsértése. A fentiekben csonkulás — egy-, két-, illetve három ujj elvesztése — volt a most már örökre pótolhatatlan veszteség.

Miképp történhet meg, hogy az olyan reális veszélyeket, melyekkel nyilvánvalóan mindenki tisztában van, mindaddig nem sietnek el-

hárítani, míg arra egy tragédia nem ad parancsot? Ha védőberendezéssel, ráccsal meg lehetett volna előzni a bajt, miért nem intézkedtek?

A munkavédelmi bizottság sok szempontot mérlegelve, pénzbürséget ró ki azokra, akik elmulasztották az óvintézkedést, ellenőrzést. Meg kell mondanunk; ezek a bürségek — háromszáz—hatszáz forint, egy főtechnológus esetében ezer forint — egyáltalán nem állnak arányban a felelőtlenség okozta sérülésekkel. Igaz, kismillió forint sem lehet elégtétel egyetlen ujjpercetért, — mégis az a véleményünk, szigorítani emelni kell a büntetést. Meggyőződésünk, hogy ez is eszköze lehet a balesetek csökkenésének.

Ipari tanulók

Sokszor elmondjuk: nincs nagyobb ellenségünk a nemtörődömségnél, lélektelenségnél. All ez a balesetek megelőzésére is. Ahhoz, hogy a tevékenységet elég fontosnak érezze valaki: szív is kell. Ember-szeretet is.

És talán, sőt, biztosan: gyermekszeretet. Mert ha valamire, a felnövő fiatalok testi épségére még fokozottabban kell vigyázni a gépek világában. S a szakmai fortélyokkal együtt meg kell tanítani a biztonság szabályait, fogásait is.

Simai Mihály

Elnökségi ülést tartott az MTESZ

További változatos program

Az MTESZ Csongrád megyei szervezetének elnöksége tegnap délután ülést tartott. Dr. Kovács Kálmán, a megyei szervezet elnöke nyitotta meg a tanácskozást, melyen több aktuális témáról tárgyaltak.

Július 22-én és 23-án mintegy 150 hazai szakember részvételével rendezik meg Szegeden — a városi tanácsal, idegenforgalmi hivattal közösen — a III. Ipari Tudományos Konferenciát. A marketing, piackutatás, reklám és propaganda időszerű kérdéseiről avatott szakemberek tartanak majd előadá-

sokat, s számos korreferátum is elhangzik. Ugyancsak a Szegedi Ünnepi Hetek idején, augusztus 11-én és 12-én rendezi a Közlekedéstudományi Egyesület az országos postás-találkozót. Augusztus 11-én kezdődik a háromnapos országos gázkonferencia — az Energiagazdálkodási Tudományos Egyesület rendezésében; ugyanebben az időpontban lesz a textílesek vándorgyűlése is.

Az elnökségi ülésen szó volt a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület Csongrád megyei csoportjának megalakításáról. A csoport létrehozását szeptemberre tervezik, várhatóan ekkor alakul meg a Neumann János Társaság Csongrád megyei csoportja is — a kibernetikus tudósok, szakemberek összefogásából. A X. Műszaki Hónap értékelését is napirendre tűzték az elnökség tagjai: eredményesnek ítélték meg a hónap során kifejtett tevékenységet, annak dacára, hogy az árvíz az utolsó tíz nap rendezvényei közül sokat meghúsfított.

Táppénztől a gyógyfürdőig

Sok fejfájást, gondot, pénzkiadást okoz minden változás a családok életében. A szülés, haláleset, betegség a társadalom számára sem közömbös. Kiadásainkból egyre többet igyekszik magára vállalni. Ez nem légből kapott megállapítás. Pillantsunk be a számok rengetegébe! Valljanak azok a társadalmi gondoskodásról.

1969-ben elértük, hogy Magyarországon a lakosságának csupán 3 százaléka nem részesült társadalombiztosításban. Ez azt jelenti, hogy 10 millióan élvezzük az állam támogatását. Csongrád megyében szinte valamennyien. A segítség megoszlik a pénzben fizetettek és a természetbeni szolgáltatások között. Az előző évhez képest az egy biztosítottra jutó táppénz összege 41 forinttal nőtt. Ugyanakkor lényegesen emelkedett a táp-

pénzes napok száma is. Itt érdemes megemlíteni, hogy az üzemi balesetekből származó megbetegedések 0,5 százalékkal csökkentek az előző évekhez képest. Az egyéb balesetek miatt is kevesebben maradtak el munkahelyükről, mint tavaly.

Orvendetes a terhességi és gyermekágyi, valamint az anyasági segélyben részesülők számának gyarapodása, ami a szülések számának 5,5 százalékos növekedéséből következik. Ebben pedig érezhető a gyermekgondozási segély léte. A felmérések az igénybevevők számának rohamos emelkedését mutatják. Míg 1968 januárjában 1680, egy évvel később 1969 januárjában 4138, decemberre 6161 kismama részesült gyermekgondozási segélyben. A születésekkel természetesen egyenes arányban nőtt a családi pótlékra jogosultak száma is.

Ez azonban csak a munkaviszonyban álló dolgozóknál tapasztalható, a termelőszövetkezeti tagoknál elenyésző az emelkedés. Az állam kiadásai közül közel 88 millió forintba nőtt a családi pótlékként kifizetett összeg. (1968-ban közel 83 millió forint volt.)

A közpénz-szolgáltatások közül legnagyobb összeget a nyugdíjasok kapták 1969-ben is, amely megközelíti a 389 millió forintot, ez az előző évinél 7,6 százalékkal több. A természetbeni szolgáltatások értéke is emelkedett. A 350 millió forintos segítség megoszlik a gyógyszer-, gyógyászati segédanyagok, anyatej-, csecsemőkelengvejtetés, a gyógyfürdő-jegyekhez és az ottani ellátáshoz, üdültetéshez való hozzájárulás között.

Ch. A.

CSÜTÖRTÖK, 1970. JÚLIUS 16.

DÉLMAGYARORSZÁG 3